

Lese og skrive med Æsops fabler

Denne gang: **Guttene og froskene**

Oppgave ___: Les fabelen

En liten flokk med gutter lekte nede ved en dam. Guttene hadde det moro med å kaste flate steiner ut over vannet så steinene hoppet bortover vannflaten.

Men froskene i dammen ble etter hvert redde for å bli truffet.

Den eldste og modigste av dem kvekket til guttene: "For guds skyld, barn, stopp denne leken her. Han kan bli døden for oss om vi blir truffet."

Æsop levde for over 2500 år siden på øyen Samos vest for det som i dag er Tyrkia. Han var slave hele sitt liv.

Æsop laget små historier, som har et tema eller poeng, som skal illustrere en side ved det å være menneske eller å leve sammen med andre.

Ofte brukte dyr eller ting i naturen som hovedpersoner.

Hva tenker du er temaet i denne fabelen?

Guttene og froskene

Oppgave ___: Snakk om ordene og begrepene i fabelen.

Hva er en «dam»?

Hva betyr «hoppe bortover vannflaten»?

Hva er en «frosk»?

Hvorfor var froskene redde for å bli truffet?

Hva betyr «eldste og modigste»?

Hva betyr «kan bli døden for oss»?

Andre ord og uttrykk som vi må finne ut av?

Guttene og froskene

Oppgave ___:

Hvor mange ord klarer du å lese på ett minutt?

En liten flokk med gutter lekte nede ved en dam. Guttene hadde det moro med å kaste flate steiner ut over vannet så steinene hoppet bortover vannflaten.

Men froskene i dammen ble etter hvert redde for å bli truffet.

Den eldste og modigste av dem kvekket til guttene: "For guds skyld, barn, stopp denne leken her. Han kan bli døden for oss om vi blir truffet."

Ord:

7

14

21

26

27

33

39

45

51

58

66

Hvor mange ord klarte du?

1. gang: _____ 2. gang: _____

Guttene og froskene

Oppgave ___: Hvilke ord mangler?

En liten _____ med gutter lekte nede ved en _____. Guttene hadde det _____ med å kaste flate steiner ut _____ vannet så steinene hoppet bortover vannflaten.

Men froskene i dammen ble _____ hvert redde for å bli truffet.

Den eldste _____ modigste av dem kvekket til guttene: "For guds skyld, _____, stopp denne _____ her. Han kan _____ døden for _____ om vi blir truffet."

Hvor passer ordene inn i teksten ovenfor? Kryss ut.

barn	oss	etter	bli	flokk
dam	og	leken	moro	over

Guttene og froskene

Oppgave ___: Svar på spørsmålene. Bruk hele setninger.

Hvem lekte ved dammen?

Hva gjorde de?

Hvem fikk det vanskelig på grunn av det guttene gjorde?

Hvordan fikk de sagt ifra?

Hva ville froskene at guttene skulle gjøre?

Guttene og froskene

Oppgave ___: Sett setningene i riktig rekkefølge.

Den eldste og modigste sa ifra.

«Stopp denne leken her.»

De kastet steiner på vannet.

Froskene i dammen ble redde.

Noen gutter hadde det moro.

Forslag til temaet i fabelen:

Det du gjør for moro, kan gå ut over andre.

Guttene og froskene

Oppgave ___: Ordkjeder. Sett strek mellom ordene.

litenmedguttnededam

guttmorokastesteinvann

froskdametterreddtre

modigkvekkguttbarnlek

handødosslivann

Guttene og froskene

Oppgave ____: Lag din egen fabel om det å gjøre noe du synes er gøy, som kan gå ut over andre.

Guttene og froskene

Oppgave ___:

Lag en tegning av guttene og froskene.

Guttene og froskene

Oppgave ___ : Lag spørsmål til fabelen. Spør en klassevenn.

Ditt spørsmål:

Klassevennens svar:

Ditt spørsmål:

Klassevennens svar:

Ditt spørsmål:

Klassevennens svar:

Guttene og froskene

Oppgave ___:

Hvilket ord passer i teksten? (sett strek under rett ord)

En liten flokk (med – uten – for) gutter lekte nede ved en dam. Guttene hadde det moro med å kaste flate steiner ut (til – på – over) vannet så steinene hoppet bortover vannflaten.

Men (bladene – froskene – fiskene) i dammen ble etter hvert redde for å bli truffet.

Den eldste og modigste (med – uten – av) dem kvekket til guttene: "For guds skyld, barn, stopp (denne – alle – ferdig) leken her. Han kan bli døden for oss om vi blir truffet."

Guttene og froskene

Oppgave ___: Tegn ferdig og fargelegg tegningene av guttene og froskene.

Guttene og froskene

(Side 2 til skriving av egen fabel.)

A large white rectangular area with rounded corners, containing 18 horizontal lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page, providing a space for the student to write their own fable.

Guttene og froskene

Oppgave ___: Samtale omkring temaet i fabelen.

Noen stikkord:

- Du kan holde på å gjøre noe du synes er gøy.
 - Men så kan det du gjør, skade eller gjøre ting vanskelig, eller på andre måter gå ut over andre.
 - Hva gjør du når du får vite at det du gjør, skaper vansker for andre?
 - Tar du hensyn, eller bryr du deg ikke?
 - Hvordan ville du selv ha ønsket at andre var mot deg?

Gi eksempel på dette:

Flere eksempler:

Guttene og froskene

Æsops liv

Æsop levde for over 2500 år siden på øyen Samos vest for det som i dag er Tyrkia. Her var han slave hos en gresk mann som het ladmon. Ut fra det som er skrevet om Æsop, må han ha vært en fysisk handikappet mann.

På et tidspunkt har Æsop blitt løslatt som slave. Han har brukt sine små moralske historier til å få vanlige folk til å se hvordan herskerne i Hellas på den tiden misbrakte sin makt og behandlet folk urettferdig. Dette kan se ut til å ha ført til at han ble utsatt for en grusom død.

Æsops fabler

Æsop fabler er små historier, som har et tema eller poeng, som skal illustrere en side ved det å være menneske eller leve sammen med andre. Vi sier ofte at fabelen har en moral eller etisk poeng.

Ofte brukte Æsop dyr eller ting i naturen som hovedpersoner i fablene for å illustrere poengene sine. Det gjorde han for å ufarliggjøre historiene sine, dvs at de ikke skulle føles rettet mot en bestemt person eller grupper av personer. Poengene i fablene er lagt til av andre enn fabelskaperen selv, men poenget var nok i tankene hans når han laget fablene.

Æsops fabler er fortsatt populære historier, som ofte blir brukt til å lære barn moral og god oppførsel. Siden de fleste fablene er korte, enkle, humoristiske og med et tydelig poeng, er de lett tilgjengelige, og appellerer til alle aldersgrupper.

Lese og skrive med Fabler av Æsop

Guttene og froskene

Lærerveiledning:

Øvingsarkene i dette opplegget er tenkt brukt for elever i 4. – 7. trinn. Noe av dette kan også brukes på 3. trinn, og kanskje for elever på 2. trinn, som har kommet langt i utviklingen av leseferdighetene.

Æsops fabler har i seg mye godt stoff som kan brukes i bevisstgjøring og øving av holdninger og sosial kompetanse. Derfor har vi tatt for oss mange av disse fablene og laget opplegg rundt disse. I oppleggene har vi kombinert holdningsskapende arbeid i forhold til elevene, med trening av lese- og skriveferdigheter.

I eget arbeid med oppøving av elevenes leseferdigheter har jeg savnet opplegg som kan være gode og helhetlige. Øvingsarkene i dette opplegget er på sett og vis en samling av ulike måter å jobbe med tekster på, som er plukket opp gjennom årene.

Vi gir nedenfor en oversikt over forslag til måter vi tenker oss kan være nyttige å jobbe med disse tekstene.

Men; det er ikke meningen at disse øvingsarkene skal brukes fra A til Å. Her kan lærer vurdere hva man vil bruke, og hvor mye av det man vil bruke, alt etter behov for trening, hvordan man vil jobbe, elevenes motivasjon, og andre faktorer som lærer ser er nødvendig å ta hensyn til.

Dette er grunnen til at vi i oppgavene har skrevet «Oppgave ____:» slik at nummer på oppgavene kan skrives inn av lærer ut fra hva man velger å bruke.

Guttene og froskene

Forskjellige måter å bruke fabelen:

1. Til lesetrening: Lese fabelen for å bli kjent med den.
 - a. Lese fabelen stille, alene.
 - b. Lese fabelen høyt sammen i gruppe eller klasse.
 - c. Lese med læringsvenn: Den ene for den andre, og bytte.
 - d. Gjenfortelle fabelen for læringsvenn med egne ord, muntlig/skriftlig.
2. Til samtale:
 - a. Bruk teksten i fabelen som utgangspunkt for å snakke om moralen eller temaet i fabelen. Hva forteller den oss? Hva kan vi lære?
 - b. Bruk ordene og begrepene i teksten til å bevisstgjøre og utvide ord- og begrepsforrådet.
3. Trene lesehastighet.
 - a. Hvor mange ord klarer eleven å lese på ett minutt?
 - b. Repetert lesing, for å øve opp ordgjenkjenning og lesehastighet.
4. Til trening av leseforståelse
 - a. Lese fabelen, og finne ut hvilke ord som mangler.
 - b. Svare på spørsmål til fabelen.
 - c. Sette setninger i kronologisk rekkefølge.
 - d. Lage egne spørsmål til fabelen, som eleven bruker til å spørre en annen elev i klassen.
 - e. Finne ut hvilket ord i parenteser som gir mest mening i sammenhengen. Denne oppgavetypen er kjent fra Carlstens lesetester.
5. Til skrivetrening:
 - a. Som utgangspunkt for å lage egen fortelling/fabel om temaet.
 - b. Gjenfortelle fabelen med egne ord, skriftlig.
6. Til kreativ utfoldelse:
 - a. Lage en tegning for å illustrere innholdet i fabelen.
 - b. Fargelegge tegninger av figurer fra teksten. I tillegg til å fargelegge, kan det tegnes videre, for å sette figurene inn i en sammenheng.

Dette er noen forslag til hvordan bruke fabelen til lese- og skrivetrening, samt samtale og bevisstgjøring omkring det sosiale temaet i fabelen.

Ellers finnes det nok uendelig med andre måter å bruke fabelen på, men her håper vi å ha gitt et knippe forslag som kan være nyttige og utviklende for elevene disse tekstene kommer til å bli brukt på.

Lykke til med det gode lese- og læringsarbeidet.

Med beste hilsen

Olav Kåre Kløvning

Netteleven

Guttene og froskene